

**Handläggare**  
Linnea Svård  
08-508 26 114

**Till**  
Trafiknämnden  
2020-09-24

## Länsstyrelsens åtgärdsprogram för kolmonoxid i Stockholm. Svar på remiss från kommunstyrelsen

### Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Trafiknämnden justerar beslutet omedelbart.

Gunilla Glantz  
Förvaltningschef

Mattias Lundberg  
Avdelningschef

Caroline Quistberg  
Enhetschef

### Sammanfattning

Åtgärdsprogrammet har tagits fram av Länsstyrelsen i samarbete med trafikkontoret och miljöförvaltningen. Åtgärdsprogrammet gäller som längst i sex år och kommer att revideras vid behov. Det är trafiknämnden som är ansvarig för att åtgärderna i programmet genomförs.

Åtgärdsprogrammet syftar till att minska kolmonoxidvärdet på Sveavägen i samband med en veteranbilskortege som genomförs den första helgen i augusti varje år. Mätningar visar att EU:s miljökvalitetsnorm överskrids vid detta tillfälle.

**Trafikkontoret**  
Trafikplanering

Fleminggatan 4  
Box 8311  
104 20 Stockholm  
Telefon 08-508 26 114  
Växel 08-508 27 200  
linnea.r.svard@stockholm.se  
trafikkontoret@stockholm.se  
Org nr 212000-0142  
start.stockholm

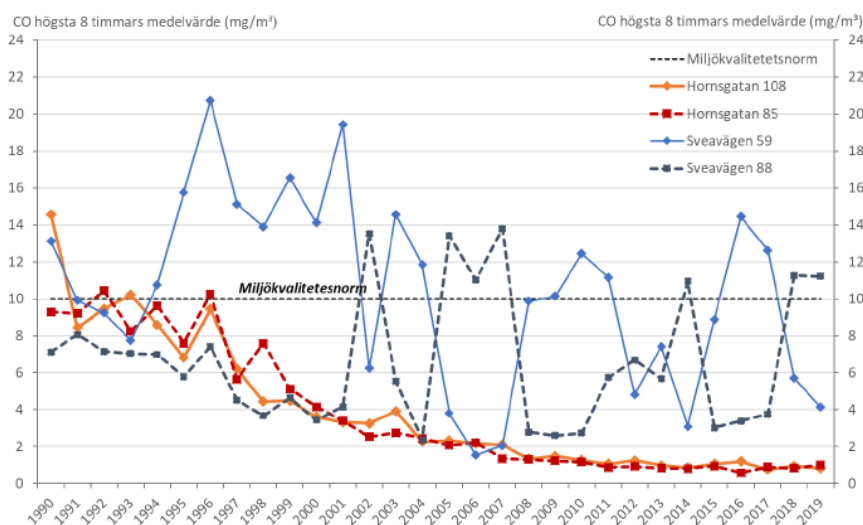
De åtgärder som föreslås i programmet är främst informationsinsatser och övervakning av trafikregler. Dessutom planeras nyanläggning av farthinder samt en sänkning av den högsta tillåtna hastigheten. I samband med att den skyltade hastigheten sänks, så kommer även programmeringen av trafiksignalerna på sträckan ses över.

Åtgärdsprogrammet har endast för avsikt att minska kolmonoxiden på Sveavägen. Trafikkontoret för dialog med Polisen kring den övriga problematik som förekommer på Sveavägen i samband med kortegen.

### Remissen

Remissen har skickats av Länsstyrelsen i Stockholm och gäller ett åtgärdsprogram för Stockholm med syfte att sänka värdet av kolmonoxid i luften vid Sveavägen. Mätningar visar att miljökvalitetsnormens gränsvärde överskrids och som en konsekvens av det är Länsstyrelsen skyldig att tillse att ett åtgärdsprogram tas fram.

Värdet överskrids vid ett mättillfälle varje år, den första helgen i augusti. Sedan ett antal år genomförs den helgen en veteranbilskorstege på Sveavägen, varför ett samband kan ses mellan de två företeelserna. Tidigare fanns en arrangör för evenemanget, men det genomförs nu utan en arrangör, varför det inte kan åläggas en organisation eller individ att genomföra åtgärder. Därmed blir det ansvarig vägghållare som ansvarar för åtgärder, vilket i detta fall är trafiknämnden.



**Figur 1.** Trend för högsta uppmätta 8-timmarsmedelvärde av kolmonoxid, åren 1990–2019 för mätningarna i gatunivå på Hornsgatan och Sveavägen (motsatta sidor).

Figur 1 visar högsta åttatimmarsmedelvärde av kolmonoxid i gatunivå på Hornsgatan och Sveavägen för åren 1990–2019. Miljökvalitetsnormen överskrids nästan varje år på Sveavägen på grund av den återkommande motorträffen. Vilken sida av gaturummet som uppvisar högst halter vid dessa tillfällen beror på den rådande vindriktningen. Sveavägens högsta åttatimmarsmedelvärde överskrider normen på ena eller andra sidan Sveavägen nästan varje år, på grund av att många bilar under bilträffens kortege på Sveavägen är gamla och saknar katalysator vilket ger höga emissioner av kolmonoxid.

År 2019 inföll motorträffen den 3 augusti. Eftersom bilarna körs mestadels på kvällen blir det högsta 8-timmarsmedelvärdet följande dygns morgon, det vill säga den 4 augusti. På Sveavägen mäts kolmonoxid på båda sidor gaturummet. Sveavägen 88 (östra sidan) uppmättes den 4 augusti 2019 till 11,21 mg/m<sup>3</sup> och överskrider därmed miljökvalitetsnormen, kommande tre timmar resulterade också i åttatimmarsmedelvärderna över 10 mg/m<sup>3</sup>, vilket gav totalt fyra överskridanden under 2019. På västra sidan Sveavägen (Sveavägen 59) uppmättes endast 1,14 mg/m<sup>3</sup> under samma timmar. Vilken sida av Sveavägen som blir värst drabbad av de höga kolmonoxidhalterna beror på vindriktningens effekt.

Miljökvalitetsnormen har införts då för hög halt av kolmonoxid i luften kan påverka en människas syreupptagning negativt, vilket slår hårt mot personer med nedsatt lungfunktion eller ischemisk hjärtsjukdom. Av denna anledning är det viktigt att värna om luftkvaliteten, både för de som uppehåller sig vid Sveavägen vid tillfället, samt de som deltar i kortegen.

Åtgärdsprogrammet har tagits fram av Länsstyrelsen i samarbete med trafikkontoret och miljöförvaltningen i Stockholms stad. Det är trafiknämnden som väghållare som ansvarar för att åtgärderna som föreslås i programmet genomförs. Åtgärdsprogrammet gäller som längst i sex år, och kommer att revideras vid behov.

Tabellen nedan visar en sammanställning av de åtgärder som beskrivs i åtgärdsprogrammet.

Åtgärd	Förväntad Effekt	Kostnad	Tidplan	Ansvarig
Utökat samarbete mellan polis och parkeringsvakter	Bättre efterlevnad av trafikregler. Färre start och stopp längs Sveavägen och minskad tomgångskörning	<i>Kompletteras av Trafikkontoret efter samråd</i>	Inför kortegen 2021	Stockholms stad, Trafikkontoret – enheten för tillstånd
Informationsinsatser i relevanta kommunikationskanaler	Ökad medvetenhet om äldre bilar utsläpp, kan resultera i färre ekipage på Sveavägen.	<i>Kompletteras av Trafikkontoret efter samråd</i>	Inför kortegen 2021	Stockholms stad, Trafikkontoret – enheten för kommunikation  Egmont, Arrangör av Stockholm Car Meet
Ytterligare farthinder i form av busskuddar på Sveavägen	Minskar attraktiviteten att köra snabbt och att köra med lågt frigående fordon.	<i>Kompletteras av Trafikkontoret efter samråd</i>	Oktober 2020	Stockholms stad, Trafikkontoret – enheten för trafikplanering
Hastighetsänkning från 50 km/h till 40 km/h	Minskar attraktiviteten att köra snabbt och minskar utsläppen av kolmonoxid.	<i>Kompletteras av Trafikkontoret efter samråd</i>	2021	Stockholms stad, Trafikkontoret – enheten för trafikplanering

**Tabell 1.** Föreslagna åtgärder kommande år.

Syftet med dessa åtgärder är att förhindra överskridandet av miljökvalitetsnormen för kolmonoxid längs Sveavägen det aktuella dygnet. De planerade åtgärderna anses enligt Länsstyrelsen vara rimliga i dagsläget. En utvärdering kommer att genomföras efter augusti 2021 när veteranbilskortegen ägt rum. Länsstyrelsen kommer tillsammans med berörda aktörer då bedöma om åtgärderna räcker eller om det krävs skarpare åtgärder.

### Ärendets beredning

Tjänsteutlåtandet har beretts på trafikkontoret. Kontoret har även samarbetat med Länsstyrelsen och miljöförvaltningen i ärendets beredning.

### Ekonomi

Åtgärdsprogrammet innehåller både åtgärder som redan ingår i trafikkontorets budget och åtgärder som inte finns med i budget.

Kostnad för informationsinsatser uppskattas till 200 000 SEK per år som tidigare inte budgeterats för.

Kontoret har ett fast årspris för parkeringsövervakning. Om exempelvis 8 parkeringsvakter omfördelas till Sveavägen, vilka annars skulle ägna sig åt daglig parkeringsövervakning, blir intäktsbortfallet från utfärdade parkeringsanmärkningar ca 100 000 SEK, en summa som kontoret nu tappar. En specialutsättning på Sveavägen genererar inga intäkter för utfärdade parkeringsanmärkningar, då parkeringsvakterna endast befinner sig där i ordningsskapande och upplysande syfte.

Utgift för nyanläggande av farthinder uppskattas till ca 400 000 SEK och kan inrymmas i kontorets investeringsram för 2021. Utgift för hastighetssänkning av Sveavägen ingår i kontorets hastighetsplan för Norrmalm och är därmed redan inrymt i investeringsramen. Hastighetssänkningen är planerad att ske under 2021. Detta inryms i befintlig investeringsram för trafikkontoret.

### **Trafikkontorets synpunkter**

Åtgärdsprogrammet syftar till att komma till rätta med ett problem som endast uppstår vid ett specifikt tillfälle om året. Kontoret anser att det är motiverat med riktade åtgärder som får effekt vid just detta tillfälle. Övriga problem som uppstår vid tillfället för kontoret en dialog med polisen om.

Åtgärderna som föreslås i åtgärdsprogrammet är följande:

- informationsinsatser i relevanta kommunikationskanaler
- utökat samarbete mellan polis och parkeringsvakter
- ytterligare farthinder på Sveavägen
- hastighetssänkning från 50 kilometer/timme till 40 kilometer/timme.

En viktig åtgärd är informationsinsatser, där budskapet riktas till de fordonsförare som deltar i den årliga bilkortegen. Det är just deras vistelse med fordon på Sveavägen som gör att situationen uppstår. Insatser föreslås i flera olika kommunikationskanaler. Samverkan med arrangören av Stockholm Car Meet, som pågår samma helg, föreslås också.

Skärpt och utökad övervakning av parkeringsregler och andra trafikregler i området minskar möjligheterna för fordonsförarna att stanna på platsen och ha sina motorer igång, vilket påverkar

luftkvaliteten avsevärt. Detta bedöms som den viktigaste åtgärden för att minska kolmonoxidvärdet under det aktuella dygnet

Åtgärder i form av ytterligare farthinder längsmed Sveavägen bedöms också påverka attraktiviteten för fordonsförare att köra på Sveavägen. Farthindrens utformning medför att fordonsförare med ekipage som har lågt underrede sannolikt undviker att köra på sträckan.

Sänkningen av hastighetsgränsen på Sveavägen bedöms också i måttlig omfattning kunna bidra till en förbättring av trafikmiljön och även luftkvaliteten längs Sveavägen.

Trafikkontoret föreslår utifrån redovisningen ovan att trafiknämnden godkänner åtgärdsprogrammet såsom det föreslås i remissen.

**Slut**

## **Bilagor**

1. Åtgärdsprogram för kolmonoxid i Stockholm